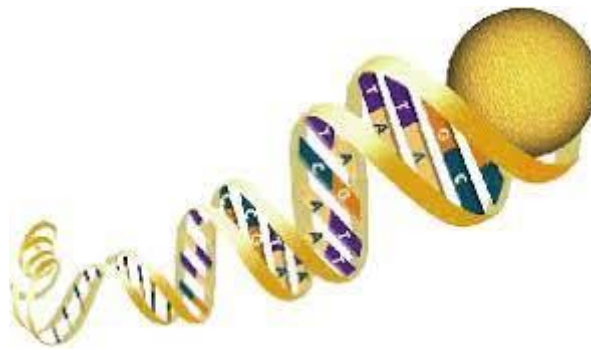

AARDJE NAAR ZIJN VAARTJE (voor 18+)

Jaren geleden was ook ik aandachtig toeschouwer op de kweekcongressen in Kuurne. Prachtig gebeuren.

De naam 'congres' deed zijn naam eer aan want het niveau was niet min: sprekers van alle markten thuis, aanhouders geïnteresseerd en stil, het bier lekker fris! Vooral toen het hoofdstuk 'erfelijkheid' op het scherm verscheen, gingen veel liefhebbers op het puntje van hun stoel zitten.

Want iedereen wou vinkjes 'uit een goed ras': vader met karakter en talent, moeder zorgzaam en met de goede genen. Sommigen schoven na een kwartier al terug tegen de leuning, maar het gros nam alles binnen en noteerde. Het was tweemaal niet simpel. Voor de sprekers om het duidelijk uit te leggen en voor de kwekers om de scheikundige formules in hun hersenen een plaatsje te geven.

"De kweek van kwalitatieve vinken: ..."

Maar het kwekersvademeccum maakte veel goed. Wat een mooi cadeau. Zoals steeds waren er pro's en contra's, zoals liefhebbers die dachten dat ze daarvoor

al lang afgestudeerd waren. Maar ze namen toch het vademecum mee naar huis, en zo moet het. Deze congressen zijn de start geweest van een 'boost' aan informatie want in het A.Vi.Bo.-blad zaliger stonden wekelijks artikels van kwekers die hun wedervaren deelden. Op facebook werd dagelijks gediscussieerd over kweek. Allemaal info die anders nooit aan het licht kwam. Ja, ik weet het, ook veel quatsch en gezever maar even wrijven en het is weg! Erfelijkheid, iets wat miljarden jaren geleden is begonnen, gratis en nog steeds, soms positief soms negatief!

In 1962 zat ik in het zesde van de jongensschool bij Meester Goosens, 'den basser'. Hij rookte zware Michels en hoestte dag en nacht. Een bel op school was niet nodig want als hij toekwam en een hoestbui kreeg, gingen we al in de rij staan want dan was het 8.30 u. Op een morgen na het gebed, zijn derde sigaret en vierde hoestbui zei hij: "*Schrijf eens 10 woorden die eindigen op 'zak'.*" Iedereen schoot in de pen maar ik kon mij al indenken welke woorden er meest zouden worden neergepend: koffiezak, frietzak, fietszak, broodzak... Allemaal te braaf en nietszeggend vond ik. Eens de knuppel in de zak werpen wou ik, hoho.

Ik keek rond mij naar de ijverige penners en het duivelke op mijn schouder zei DOEN! Ik keek eens rond in de klas en begon met mijn naastzitter, Dolf, niet te vertrouwen, een afkijker en vooral niet mee handelen. Mijn eerste woord was dus 'zeurzak'.

Net als zijn pa die niet meer mocht tekenen op de vinkenzettingen. Voor mij zat Fredje, zat altijd in zijn haar te krabben of in zijn oren om nog te zwijgen van zijn broek, allee... een echten *'vuilzak'*.

Naast hem zat Patje, bewoog amper en had iets aan zijn nekwervels dachten wij. Maar de waarheid was anders want zijn hoofd viel steeds naar voor omdat hij in slaap viel, een *'luizak'*.

Achter mij zat mijnen besten maat Jef, slim manneke, braaf en hij fezelde regelmatig het juiste antwoord in mijn oor, ne *'goedzak'* dus!

Op de laatste bank aan de deur zat Fons, ne beer van een vent, was al tweemaal blijven zitten en zat meer in de gang dan in zijn bank. Hij kon het niet laten iedereen te ambeteren, dus een *'plaagzak'*.

Plagen mag, Pesten Niet !

Naast hem zat Eddyke, ocharme. Verlegen, klein, mager en vooral doodsbang van zijn buurman, een echte 'schrikzak'.

Op een bank aan het venster zat 'Ford', zijn roepnaam, hij had geen buur. Zijn pa had een garage van VW, neenee Ford. Pa, ma en de gasten roken naar afgedraaide olie en leken soms op oliepullekkes. 'Vetzakskes' dus.

Met 'twèszak' en 'beuzak' had ik woorden genoeg en gaf mijn blad af aan de leraar die het direct berookte.

Hij nam blad per blad en las voor wat iedereen geschreven had: "Koffiezak, fietszak, broodzak..." En had ik het juist of had ik het juist? Tot hij mijn blad onder ogen kreeg! Hij trok tweemaal diep aan zijn sigaret, hoestte of baste en zei: "De Ruysscher, in de klas blijven onder de speeltijd, het zal n'en zak straf worden!!" Ik had het verwacht, maar zou mij verdedigen want ik had niets fout

gedaan. Iedereen was buiten en meester Goosens stak mijn kunstwerk voor mijn neus, maar ja, ik kende het. Aan het venster stonden mijn vrienden, hoho, te wachten op de eerste chamflet op mijn gezicht, maar ik was hem voor en vroeg om het te mogen uitleggen.

Zijn ogen schoten kogels, zijn handen jeukten... maar hij zei : *“Hoe kunde deze scheldwoorden uitleggen, hoest, dat is geen, hoest, Nederlands, hoest, ge zijt al aan tien bladzijden, het kunnen er, hoest, twintig worden.”* Ik ging met hem van bank naar bank en duidde aan voor wie het woord paste en waarom. De *‘vetzak’*; MG ging daar ook met zijn auto, deed eerst altijd oude kleren aan, durfde nergens gaan zitten... Dus mijn woord was gerechtvaardigd! MG zei niets en volgde. De *‘plaagzak’*; waarom zat hij aan de deur en vloog hij regelmatig buiten? Wie verstoorde de lessen continu en vocht op de koer tegen de klein mannen van het eerste jaar. Juist! Zijn pa had al meer dagen in den bak geslapen dan in zijn eigen bed. Nog geen reactie, alleen wat gehoest. En zijn naastzitter dan, klein Eddyke; hoeveel maal heeft hij al in zijn broek geplast want hij mag zijn vinger niet opsteken van de pl...? Hoeveel maal heeft hij al de straf van hem moeten schrijven? Wat wordt ge dan? Een *‘sch....zak’*. Zo ging ik alle banken af met een stoomtrein achter mij die geen repliek gaf. Ik straalde, en eindigde met de woorden dat al de rest goedzakken waren! Tot hij vroeg: *“En die twee laatste , ‘twèszak’ en ‘beuzak’, wie zijn dat? ‘t Kunnen er nog dertig worden.”*

Efkes zat ik in zak en as maar redde mij door te zeggen dat ik de *twèszak* was, geërfd van mijn grootvader die ook al eens dwars durfde liggen als hij zat was. Ik had hem wel nooit gekend, maar een leugentje om bestwil kan wel door de zak. MG nam het blad en wees met zijn bruin gerookte wijsvinger naar het laatste woord *‘beuzak’* en zei: *“Dat ben ik zeker!!??”* Eigenlijk wel, maar het duivelke op mijn schouder deed mij *“de pastoor”* zeggen, gelukkig geen maat van meester Goosens.

Ik verwachtte de chamflet, deed mijn ogen toe en... MG zei: *“Eigenlijk, in feite moet ik u gelijk geven. Van iedere jongen in de klas ken ik de ouders en sommige voorouders ook. Er zit verdomd veel gelijkenis in en als er niemand iets aan doet, dan worden ze net dezelfde als die waar het niet goed zit. Mijn vader en grootvader hebben zich ook dood gerookt. Zo eens één van uw woorden gebruiken, kan mogelijks hun ogen openen, choqueren...”* Ik kreeg een 10, mijn enige ooit!

Erfelijkheid is bij mensen zichtbaar, vroeg of laat. Maar bij ons vinkjes is het afwachten tot we het horen en het kan lang zelfs zeer lang duren want er mag geen enkel gen ontbreken. Bij de grote kweek-boem uit noodzaak was de factor geluk nog zeer groot. Vooral omdat men kweekte en niet gericht kweekte. Kwantiteit, geen kwaliteit. Op uitzonderingen na natuurlijk! De congressen en de ondervinding hebben daar voor een ommezwaai gezorgd met wisselend succes. Spijtig dat we teveel horen en lezen: *“Zijn of haar ouders zijn kampioenen, prijs maal vijf!”* Is het waar, zoveel te beter. Al de rest is schadelijk voor de vinkensport. ‘Zeurzakken’ hoeven we niet, ‘gelukzakken’ en ‘goedzakken’ wel!

Wees gerust, ik gebruik deze 10-punten-woorden alleen maar als het nodig is. Krijg ze wel regelmatig op mijn nek. Geen probleem als ik zie wie ze verzendt. En eerlijk gezegd, we hebben deze ook zelf niet gemaakt maar geërfd. Het zijn woorden waarvan iedereen de betekenis kent, in ieder milieu aanwezig en om zinnen van meters lang te vervangen.

Mijn madam roept dat ik mag stoppen en de vuilzakken moet buitenzetten. Een uitvinding van de ‘geldzakken’.